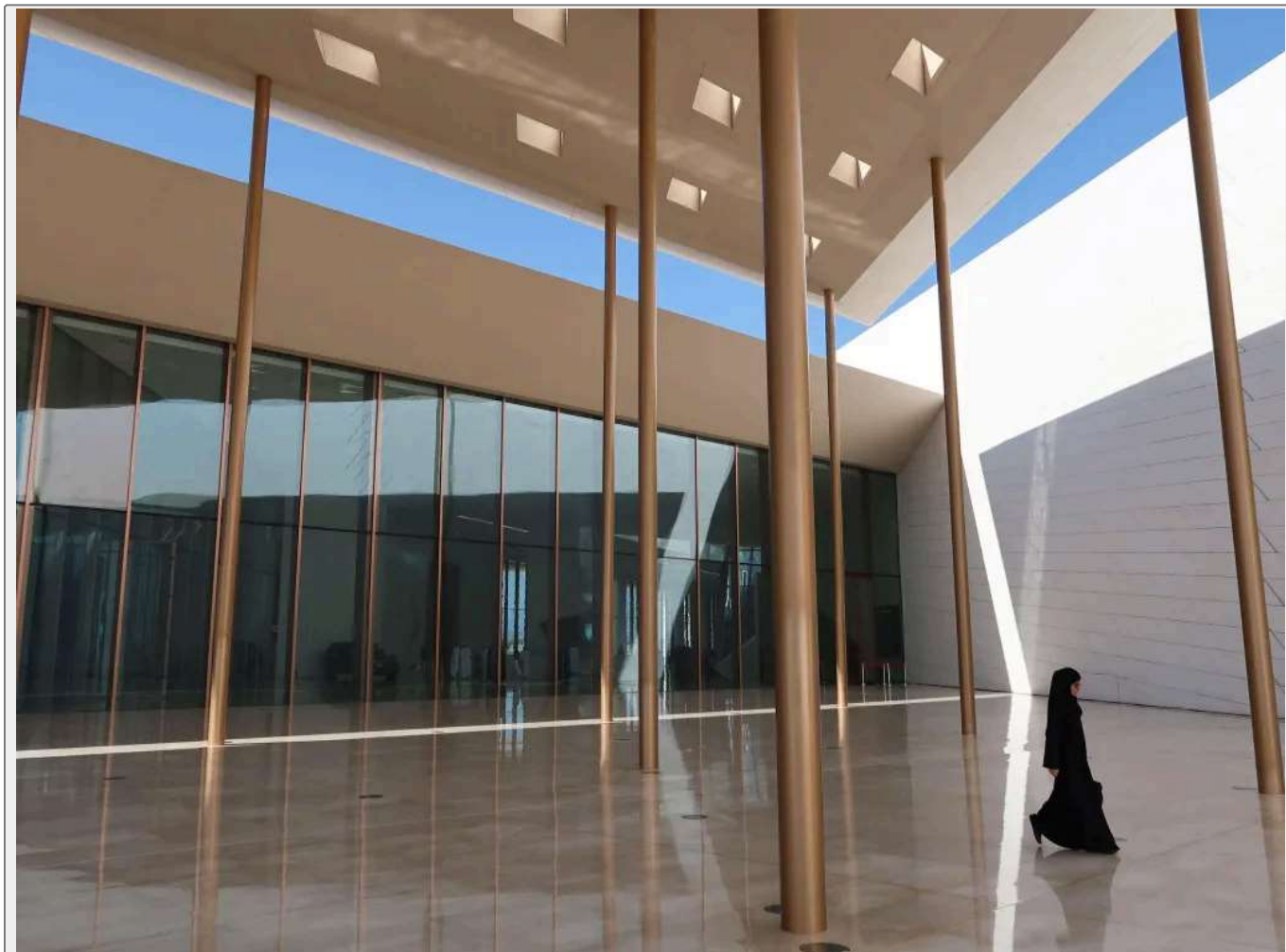

Over indgangsområdet til Oman Across Ages Museum svæver et skyggende tag på slanke gyldne søjler symboliserende det kobber, der brydes i bjergene.

I Nizwa banker Omans historiske hjerte nu også med et stort moderne museum

Den gamle hovedstad i den vestlige Hajar-bjergkæde kan føre sin historie som knudepunkt for handelsruter, religion og oprør mere end tusind år tilbage. I dag er Nizwa turismens hovedstad med blandt andet det imponerende Oman Across Ages Museum.

Judith Betak (tekst og foto), Oman

Det nye museum ligger i byens udkant i en imponerende og smuk 600 meter lang bygning, som rejser sig i geometriske former, inspireret af Al Hajar-bjergene, der omgiver Nizwa i det flade landskab.

Bygningen er tegnet af Steve Woodland fra det australske arkitektfirma COX, og han har udtalt til Australian Design Review:

»Museets skønhed er i høj grad udsprunget af Oman-landskabets ekstraordinære skønhed. Bygningsformen vokser op og ud af jorden fra syd og stiger op i sin bjergtop i den nordlige ende«.

Som bjergene omkring Nizwa ændrer udseende med lyset, der konstant skaber nye skygger, gør museet med sine geometriske former det også. Især i de næsten katedrallignende gange mellem bygningens mange funktioner. Og Woodland har trukket naturen og omgivelserne ind i bygningen ved at benytte den lokale lyse kalksten, der også beskytter mod heden, og med så spejlblanke marmorgulve, at de ligner vand – det livgivende, der strømmer i de historiske falaj-kanal- og vandings-systemer fra bjergene.

Høje søjler er gyldne som det kobber, der brydes i bjergene, og som man nu igen eksporterer. De bærer et stort skyggende, sejlignende tag over opholdsarealet foran indgangspartiet. Det beskytter samtidig bygningens store vinduespartier og udstillingerne mod direkte sol. Andre vinduer er placeret, så de skaffer mest muligt naturligt lys uden solstråler til udstillingerne.

Oman Across Age Museum fortæller Omans 8.000 år lange historie og er imponerende på alle måder. Det åbnede i sommeren 2023, og sidste år blev den markante bygning tildelt en Prix Versailles Award, som er en verdensarkitektur- og designpris, der hylder »verdens smukkeste præstationer«, som det udtrykkes.

Hele museumskomplekset er 300.000 kvadratmeter stort og rummer ud over to udstillingsgallerier også et biblioteks- og videncenter, auditorium, arbejdspladser, boliger og atelierer samt konserveringsværksteder, forskningsrum og cafeer. Der er 9.000 kvadratmeter til de permanente udstillinger i gallerier i flere etager i den mere end 20 meter høje bygning.

Byen bag bymuren

Byggeriet gik i gang i 2015, mens sultan Qaboos stadig levede. Det var hans vision, at museet med interaktive kulturelle oplevelser skulle engagere de yngre generationer i landets historie. Og museet benytter da også den nyeste teknologi for at levendegøre historien fra den tidligste stenalder frem til i dag.

Udstillingen er delt i to gallerier.

Det historiske galleri, som fortæller om landets opståen før præhistorisk tid, om de første beboere og alle dem, der fulgte med folkevandringer, handelsruter, besættelser, blandt andet 150 års portugisisk herredømme, frem til og med Sultan Sids regime til 1970.

Renæssance-galleriet handler om tiden herefter. Omans moderne historie fra den 30-årige Sultan Qaboos ved et ublodigt kup overtog magten efter sin far, Sultan Said, og førte landet fra middelaldertilstande til et moderne samfund. Qaboos regerede til sin død i 2020 og nåede ikke at opleve indvielsen af museet.

Fra museet kører vi gennem den nye bydel med institutioner, universitet og seminarier. Nizwa har historisk tradition for koranskoler og fik i 2015 prædikatet: hovedstad for islamisk kultur. Efter nogle kilometer er vi i det hyggelige historiske centrum. Her er stadig en del traditionelle mudderhuse bag bymuren, som man kan komme op på, og her er Omans mest besøgte nationale monument, Nizwa Fort.

Der er en afslappet stemning i de smalle gader i den gamle bydel, selv om det myldrer med turister og lokale mellem hinanden.

Turismen har ført noget godt med sig. Man er blevet bevidst om værdien i at bevare de gamle traditionelle mudderhuse, som de kaldes. I stedet for at rive ned og bygge nyt i gasbeton, renoveres de gamle huse med en lidt mere holdbar version af muddermurstenene og indrettes til forretninger, cafeer eller restauranter.

Mandekor i fortet

Over husene i to-tre-fire etager troner Nizwa-moskeens kuppel og minaret som et vartegn for det historiske centrum, og på en lille bakke ved siden af ligger det gyldne runde fort med udsigtstårn og slot. Det blev bygget, dengang Nizwa var Omans hellige hovedby mellem 700- og 1100-tallet, og ud over at være fæstningsanlæg, som beskyttelse mod fjender, rummede det også landets største koranskole, som forblev i byen, da Muscat blev landets hovedstad.

Der er trængsel for at komme ind i fortet, og det synes, som om der er lige så mange omanere som udenlandske turister.

På pladsen inden for ydermuren optræder et mandekor. De har kjortler, dishdasha, på i ens lyseblåt stof, turban og bælte om livet med en Khanjar, den buede sølvdolk fra Oman, som senere blev mode i resten af Mellemøsten. Mændene står på række over for hinanden, synger entusiastisk de traditionelle sange samt danser frem og tilbage.

Fæstningsanlægget er blevet udbygget og styrket i slutningen af 1600-tallet, og fra anlæggets store åbne runde tårn er både kanoner og skydeskår, og øverst kunne soldaterne patruljere hele vejen rundt. Derfra er en flot udsigt over byen med dadelplantagerne omkring. I fæstningens gamle fængselslokaler er indrettet et fint lille museum, som fortæller om fortets bygninger og historie samt også om kobberminerne i bjergene og lokale afgrøder som for eksempel dyrkning af indigoplanten og brug af den til farvning.

Ved siden af fortet ligger souken, eller rettere sagt soukerne, for her er en øst- og en vestsouk, en souk for håndværk, en for kød og en for fisk, en for frugt og grøntsager og en lille souk for dadler, som findes i et utal af varianter. Der dyrkes over 200 daddel-arter i Oman, og der er over syv millioner daddelpalmetræer.

Soukerne er forbundet med arkader og små torve, hvor størstedelen er nybygget i 1992, men i overensstemmelse med traditionen både med hensyn til materialer og stil.

Arkitekt Ole Brogaard Larsen har stået for planerne, og danske Cowi har udført dem.

Fredag morgen er der ekstra leben i souken med gedemarked på pladsen lige uden for bygningerne. Da ser man beduinkvinder iført de traditionelle masker komme for at sælge deres dyr.

Et levende museum

Vi tager 43 km mod nordvest for at opleve flere af de huse af soltørrede muddersten, som vi har set genopstå i Nizwa. Her ligger Al Hamra, der er Omans ældste landsby, men den er forladt og har siden 1997 været en spøgelsesby.

Selv om husene mere eller mindre har givet op for tidens tand, kan man få en god idé om, hvordan landsbyen engang har været med en labyrint af små snoede gader, man næsten kan fare vild i.

Kontrasten til den stille grå ruinby ligger ved bjergsidens fod: en grøn og frodig oase, og midt i byen er et hus, der 'lever'. Det smukke Bait al Safah-hus, som er en slags levende museum indrettet i det 400 år gamle hus, hvor byens leder engang boede. Huset er restaureret og indrettet med møbler, tæpper, potter, pander, kurve, sværd, tøj osv. i smukke udstillinger.

Vi går rundt i huset på smalle trapper, ad snirklede gange til værelser i forskellige etager, og nyder udsigten fra de flade tage, hvor beboere engang svaledede sig i kølige aftenvinde. Alt – gulve, vægge, lofter, trapper – er bygget op af det grå lermudder.

Majlis er værelset, man modtager gæster i, og her i den store fine stue med bænke og bløde puder, får vi serveret myntete og dadler – det traditionelle traktament for gæster. Og i stueetagen sidder lokale ældre kvinder klar til at vise os deres håndværk. En udvinder sandeltræsolie, som bruges som kosmetik, og hun sælger gerne af sin olie. En maler med håndkraft korn til mel, og en viser os, hvordan man bager de papirtynde omanbrød, som vi får lov til at smage.

Det er en anden måde at fortælle landets historie og levevis end i det funklende og moderne Oman Across Ages Museum – og på sin måde lige så interessant.

REJSEDEKLARATION

Politikens rejse og ophold var betalt af Panorama Travel. Rejsebureauet har ikke haft indflydelse på artiklens indhold

FAKTA

Rejsen til Nizwa

Klimaaftryk tur-retur: Fly: 1307 kg CO2 per person (det svarer til at kunne køre ca. 10.276 km i benzinbil).

Privatforbrug: En dansker udleder i snit 13.000 kg CO2 per år.

Hvis den globale temperaturstigning skal holdes under 1,5 grader, skal hver verdensborgers CO2-udledning årligt være under 3.000 kg i 2030 og 1.000 kg i 2050.

Læs om udregningerne bag tallene på www.politiken.dk/klimaudregning.

Transport: Der er ikke direkte fly fra Danmark. Man kan rejse med Turkish Airlines via Istanbul eller Qatar Airways via Doha. Flere danske rejsearrangører har grupperejser til Oman.

Visum: Er rejsen i Oman på 14 dage eller mindre, behøver man ikke visum. Ved længere rejser kan visum købes ved indrejse eller elektronisk hjemmefra. Bemærk, at passet skal være gyldigt mindst seks måneder efter indrejse (og mindst 90 dage efter udrejse) samt have to blanke sider.

Vaccinationer: Ingen krav om specielle vaccinationer, kun mod gul feber, hvis man indrejser fra et højrisikoland for sygdommen.

Læs mere om turisme i Oman på www.experienceoman.om

Info: Oman Across Ages: Åbent: Dagligt kl. 9-17, fredag dog kl. 13.30-19. Entré: 5 OMR (ca. 93 kr.). www.oaam.om/en

Nizwa Fort. Åbent: Dagligt kl. 8-20, fredag 8-11.30 og 13.30-20. Entré: 5 OMR (ca. 93 kr.).

Bait al Safaa. Åbent: dagligt kl. 9-17. Entré: 3 OMR (ca. 55 kr.).

Mudderhuse: Er bygget af soltørrede mursten, lavet af en blanding af sand, lerjord og vand, som ofte er hærdet med hakket halm eller smågrene. I årtusinder har det været den mest almindelige bygge-materiale og -metode i Mellemøsten.